

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An obstricti debitis, & ratiociniis reddendis suscipere habitum religiosum
possint. §. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

nouitium, & Consequenter vt legitimus sit, & ab Ecclesia vt talis acceptetur; aliâs si sola iniustitia, & turpido in his actibus reuera præstaret nullitatem, neque matrimonium, neque professio illicitè facta valida essent, quod est absurdum.

S. IV.

An obstricti debitis, & ratiociniis reddendis suscipere habitum religiosum possint?

S V M M A R I V M.

1. Si bona non habeas, neque speres habere, ex quibus satisfacias creditoribus, potes religionem ingredi.
2. Idem est si debita sint incerta.
3. Si breui tempore speras manens in sæculo satisfactorum, non potes religionem ingredi.
4. Si ultra biennium, vel triennium speras satisfactorum, & non antea absque graui difficultate. Aliqui negant te posse religionem ingredi.
5. Alij oppositum censent.
6. Approbatur hæc sententia in debitis prouidentibus ex liberali tua promissione.
7. Prima sententia approbatur in debitis ortis ex delicto, vel ex contractu oneroso.
8. Si hæc obligatio non obstant professione faceris, nec tenetur Prælatus concedere licentiam vt propriis manibus labores pro satisfactioe exhibenda, neque data licentia, teneas illa vis.
9. Obligatus à ratiocinio impeditur à religionis ingressu, dum non satisfaciat.
10. Quid de his dicendum sit spectata constitutione Sixti V. & Clement. VII.

Aliqua sunt in hac questione certa, alia sub opinione. Primo certum est te posse religionem ingredi, si neque habeas bona, vnde creditoribus satisfacias, neque speras probabiliter haberes quia tunc censeri absolute impotens: Sic tradunt omnes Doctores in discursu referendi.

2. Secundo est certum, si debita sunt incerta, (hoc est si nulli determinato debita sunt, sed sunt pauperibus, vel pijs operibus restituenda) te posse religionem ingredi, tamen si breui tempore speres habitum bona, quibus integrè satisfacias. Nam cum hæc obligatio non tam iustitiam, quam pietatem spectet iure Ecclesiastico potius quam naturali exercendam, abundè videtur impleri, si te tuaque omnia religioni tradas. Quid enim magis pium excogitari potest? Sic Arag. 2. 2. q. 88. art. 12. circa solut. ad 1. Man. Rodrig. tom. 3. q. regul. q. 10. art. 9. notab. 1. Sanch. lib. 4. sum. cap. 19. n. 4. Suar. tom. 3. de Relig. l. 5. c. 7. n. 1. Limitat autem Sanch. hæc doctrinam, vt procedat in debitis nomine proprio; non in alieno. Si enim (inquit) acciperes à Petro quantitatem pecuniæ pauperibus, vel pijs operibus restituendam, illamque consumeres, non posses religionem ingredi, si breui tempore speras habitum, vnde satisfaceres. Quia illud debitum est debitum iustitiæ, & certæ personæ debitum nempe Petro, cuius voluntatem accipiendo pecuniã, tacite obligatus fuisti adimplere. At hæc limitatio mihi non probatur: si enim Petrus, qui nomine proprio incerta debet, non impeditur ob id debitum à religionis ingressu, neque tu impediendus es quippe qui eandem, quam Petrus habeat, suscepisti obligationem, ipse enim eam in te transfudit traditione pecuniæ.

3. Tertio certum esse debet (etsi ab aliquibus negetur) si breui tempore in sæculo detentus speras satisfactorum creditoribus, vel ex fructibus alicuius officij, vel beneficij vel ex acquisitis arte, & industria tuo statui accommodatis, te obligatum esse susceptionem habitus differre, si interim graue, & extraordinarium periculum committendi aliquod peccatum mortale tibi non imminet: Sic docent expressè Nauarr. comment. de Reg. n. 8. ratione 6. & solut. ad 4. Azor. 1. p. l. 12. in fin. mor. c. 1. q. 5. Petrus. Nauarr. l. 4. de restitut. c. 4. difficul. ult. n. 78. & 79. Sanch. l. 4. sum. c. 19. n. 8. Suar. tom. 3. de Relig. l. 5. c. 7. n. 2. Lessi. l. 2. c. 41. dub. 3. n. 32. Ratio est; quia absolute censeri potens ad satisfaciendum, cum absque graui difficultate, & breui tempore id facere possis. Neque æquitas iustitiæ patitur obsequenda consilia creditoribus grauius præiudicare, & præcepti naturalis restituendi, obligationem omittit. Quod si roges quod tempus breue reputandum sit, vt teneas religionem differre, si intra illud speras debitum, vel illius notabilem quantitatem soluere; Placet sententia Sanch. dicto. c. 19. n. 8. Biennium esse, vel ad summum triennium, vt placet Maiori, & Nauarr. ab eodem Sanch. allegatis.

4. Difficultas ergo est; an possis religionem ingredi si ultra biennium, vel triennium manens in sæculo, & non antea absque notabili difficultate speras debitum graue soluere? Negat Valent. 2. 2. disp. 5. quæst. 6. punct. 7. vcl. præter huc.

Ioan. Met. Coh. de restitut. q. 3. tota causa 8. Corbon. de restitut. q. 85. dub. 3. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 7. n. 12. Probari quia præceptorum omittenda non est ob opus consilij, & perfectionis quale est religionis ingressus. At dum ipse mortalem habes satisfaciendi etiam ad longum tempus extensam, obligatione præcepti naturalis astringeris. Ergo omittit illam non potes ob ingressum religionis qui est opus consilij. Quod si dicas te omittit illius obligationem non ob ingressum religionis vtcumque, sed quia longo tempore dilatus tibi grauius damnosus est, quippe priuat continuo virtutum tibi grauius exercitio, & animum exponit periculo lethaliter exercitio, à bono proposito? Obstat; quia illud damnus non est in rebus acquisitis, sed acquirendis; sed damnus non est in acquirendis bonis spiritualibus supererogationis exulare non potest à præceptorum obseruatione. Alias posses excusari manens in sæculo à restitutione faciendâ vt velles Xenodochio inferre, & orationi, contemplationique vacare, quod nullatenus est admitrendum quia æquitas iustitiæ non permitit te bonis spiritualibus locupletari cum præiudicio tertij. Si autem dicas id esse speciale religionis priuilegium, debebas aliquo iure vel ratione firma fundare. Cum ergo id facere non possis, conuinceris obligatus esse in sæculo manere si sic manens speras etiam post longum tempus creditoribus satisfacere.

5. Alij grauissimi Doctores sentiunt te posse cedeo bonis statim religionem ingredi: Sic expressè D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 6. ad 9. est alij in contrarium conuenit explicare Caietan. ibi Siluest. verbo religio quæst. 4. Arag. 2. 2. q. 62. ad 8. in casu 8. Eman. Sâ verb. religio n. 1. & alij plures relati à Sanch. l. 4. sum. c. 19. n. 7. Neque limitant ad longum tempus, sed absolute pronunciant te posse statim ingredi religionem, reliquendo bona, quæ habes, vt ex illis creditoribus quantum fieri possit, fiat satis: Et probabile reputat Lessi. l. 2. c. 41. dub. 3. n. 32. n. 2. edit. Mouentur, quia debitis soluendis non attingitur pericula in te, sed in bonis. Ergo si bonis cedis, personam religioni tradere poteris. Deinde satisfactio, quæ non nisi cum magna difficultate, vel longo tempore expectato, & cum detrimento spiritualis salutis fieri potest, censenda est moraliter impossibilis, sed talis esse videtur quæ indiget longo tempore ingressum religionis differre. Ergo non obligat.

6. In hac re dicendum est, si debita orta sunt ex liberali tua promissione; eo quod Petro promiseris aliquam pecuniæ quantitatem, vel aliquod obsequium, non es obligatus vllum tempus ad sui executionem expectare, sed statim potes ad religionem transire eo omisso: quia omnes hæc liberales promissiones tacitam imbibunt conditionem: nisi ad meliorem vitæ frugem feceris transiitum: Si enim promissio matrimonij, quæ omnium, quæ in fauorem hominum fieri possunt, favorabilior est, hanc imbibit conditionem, à fortiiori eam imbibent reliquæ. Et ita docet Siluest. verbo relig. 2. q. 4. punct. 3. & q. 5. Azor. 1. p. l. 12. in fin. mor. c. 1. q. 4. Medina de rell. q. 3. can. 4. & ad 4. Sanch. plures referens l. 4. c. 19. n. 3. & 18. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 7. num. 13.

7. Verum si debita ex delicto, vel ex contractu oneroso ortum habuerint, verius exitimo cum Doctibus primæ sententiæ impedite religionis ingressum quousque ipse adei satisfactiois etiam post biennium. Mouet: cum rationibus ibidem adductis. Tum quia eximi ob ingressum religionis ab obligatione satisfaciendi creditoribus non potes, nisi vel te priuilegio religionis concessio, vel quæ repta, & notabiliter loquendo censeri impotens. Sed nullum est priuilegium concessum religioni excusati à debitorum solutione ob illius ingressum, vt docent expressè Petr. Nauarr. l. 4. de rest. c. 4. in fine. cult. ult. n. 79. Sanch. d. c. 19. n. 8. post medium. Neque etiam est moralis impotentia. Hæc enim censenda non est ex eo solum, quod quadriennio, vel quinquentio differat solutio aliâs probata statim hæc necessaria dilatio excusatus esse à debitorum solutione; tamen si religionem non ingredieris, quod nullus concedit. Neque item censenda est ex detrimendo, quod patens omittendo, religionis fructus, quos illo tempore consequi posses religionem intrando; quia hoc est detrimentum in bonis non necessariis, sed liberis, non de præcepto sed de consilio, non acquisitis, sed acquirendis. Si enim detrimentum in his bonis mortalem impotentiam ipso iure constitueret, dilatio vnus anni religionis illam constitueret, cum eo tempore non modici fructus spirituales obtineri possent. Item non sola religionis dilatio, sed dilatio vitæ Eremiticæ vel continui in Xenodochio obsequij hæc mortalem impotentiam constitueret, quod credo nullus audebit concedere. Igitur ex nullo capite excusari potes, Deinde implet Sanch. dicto. c. 18. n. 8. Fatetur & bene si intra biennium potes notabilem quantitatem debiti soluere, te non posse religionem ingredi. Ponamus ergo intra sequens biennium aliam notabilem quantitatem te soluere posse, & tertio biennio integrè debito satisfacere. Necessario qua ratione in huiusmodi casu posses religionem ingredi. Nam qua parte obligatus fuisti illo primo biennio expectare ob soluendam illam notabilem quantitatem, videtur obligandus secundo, & tertio biennio. Ergo debitum quod

quod intra quinquennium, vel sexennium solui potest, non praestat facultatem religionem ingrediendi. Quocirca vel dicendum est, nullam esse obligationem spectandi, neque vno mense, sed dimissis bonis te posse statim religionem ingredi, vel esse obligationem expectandi quadriennio, & sexennio, si intra illud tempus debito fieri potest satis. Et hoc mihi magis probatur.

8. Quod si contempta hac obligatione religionem professus esses, aliqui Doctores existimant, te obligatum esse manibus laborare, vel alia via decenti bona acquirere, quibus posses creditoribus satisfacere, ipsi tunc religionem Praelatum obligatum esse licentiam concedere, tamen non ad delendum habitum neque, ad videndum extra claustra Suar. tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 10. n. 7. Sed verius existimo neque Praelatum obligatum esse hanc licentiam concedere, neque te illa uti. Quia non creditorum, sed religionis es, & professione facta cum cessatione bonorum debita extinxisti: Sic Syluest. religio 2. q. 4. Sanch. pluribus relatis l. 4. sum. c. 19. n. 14. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 31. Censet nullatenus monasterium obligari nisi quatenus dicitur factum est.

P. Denique obligatus ad ratiocinia publica seu Reipublicae spectato iure antiquo impeditus erat religionis ingressu, quovisq; rationem redderet; secus obligatus ad priuorum ratiocinia: Habetur, cap. unico de obligatis ad ratiocinia, & e. legem 51. dist. 1. & leg. officialis, c. de Episc. & Cleric. Et tradit Syluest. verbo relig. 2. q. 6. Sanch. lib. 4. cap. 19. n. 19. At credo vitium impeditum esse à religionis ingressu. Quia extra religionem facile satisfieri potest, intra difficile, cum frequenter ex his ratiociniis lites, & turbationes oriuntur: Sic Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 33.

10. Hucusque egimus quid ex natura rei, seu spectato iure antiquo fieri oporteat, videamus quid spectatis constitutionibus Sixti V. & Clem. VIII. Nam Sixtus V. in sua constitutione edita 1587. inhabiles non solum ad professionem, sed etiam ad habitus susceptionem constituit illegitimos, criminosos, & ingenti aere alieno grauatos, & ratiociniis reddendis obstructos; quae constitutio quoad inhabilitatem, seu nullitatem habitus, & professionis Clement. VIII. reuocauit. Quoad poenas autem tam ingredientibus, quam recipientibus ibidem positas, & quoad ingressum in sua vi, & firmitate reliquit. Gregor. verò XIV. prorsus sustulit quod de illegitimis Sixtus disposuerat, & ad ius commune reduxit. Solum ibi cauet, ne illegitimus in religionem recipiatur, in qua pater eius superstes sit. Excluit igitur Sixtus V. à religione criminosos non quoscuq; sed qui furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliaue facinora patrarunt, timenteque ob ea puniendos esse, & ut punitionem effugiant, ad religionem confugiant. Debent ergo delicta esse publica, non occulta. Nam ob occulta delicta puniatio non timetur, & non vitiumque publica debent esse, sed de quibus specialis inquisitio facta est, neque reus absolutus est, vel punitus: nam stante absolute delictum manet occultum, stante punitione sui constitutionis est satisfactum, & consequenter potest religionem ingredi Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 7. n. 15. Deinde exclusi à religione ingenti aere alieno grauatos, qui culpa sua in impotentiam satisfaciendi deueniunt, si tamen spem habent aliquando satisfaciendi, constat ex illis verbis. Multi Doctores post dilapidatam rem familiarem. Quare si absque sua culpa supra vires debitis grauati sunt, esto breui tempore expectato satisfacere possint, non comprehenduntur in hac constitutione; tamen iure naturae à religione impediuntur; ut dictum est. Tandem exclusi obnoxios ratiociniis reddendis, siue publicis, siue priuatis: illos tamen quibus ex huiusmodi causa, vel molestia eis iam illata est, vel timendum sit, ne inferatur. Nam si absque lite, illiue grauiamne aut districtione creditur rationes reddi posse, optime possunt religionem ingredi. Sed haec non debent facile praesumi.

§. V.

Qualiter filius ob parentum, vel fratrum necessitatem, vel è contra parentes ob filij necessitatem à religione impediatur.

S V M M A R I V M.

1. Triplex necessitas distinguatur.
2. Si necessitas sit extrema, & in saeculo manens potest subuenire, è contra in religione, nequit ingredi filius.
3. An haec obligatio extendatur ad nepotum comparatione auis, & ad fratres inter se? Negat Suar.
4. Contrarium etiam comparatione cuiuslibet proximi à communi sententia defenditur.
5. Necessitas grauis obligat filium religionis ingressum differre.
6. Procedit, tamen si filius religionis votum emisisset. Ferd. à Castro Sum. Mor. Pars III.

7. Apponitur limitatio, nisi filius spiritu saluti periculum habeat, qualiterque hoc est intelligendum.

8. Quid si parens filium ad peccatum induceret?

9. Quid si vterque grauem necessitatem pateretur, & solus vnus ad malum prouocaret.

10. Qua dicta sunt, procedunt, tamen si filius voto religionis suscipienda legatus esset.

11. Qua dicuntur de filio comparatione parentis dicenda sunt de parente comparatione filij.

12. Ob necessitatem fratrum, aliorumque consanguineorum non teneris religionem differre.

13. Si voto religionis obstructus sis pro determinato tempore, non potes differre ob hanc fratrum necessitatem propria auctoritate, bene auctoritate Praelati.

14. Necessitas communis non praestat filio comparatione parentis impedimentum religionis ingressui.

1. Triplex necessitas distinguenda est (vt diximus tract. 6. de charit. disp. 2. de elemos. punct. 2.) alia extrema, alia grauis, alia communis. Extrema est, in qua si non succurras, vita proximi periclitatur. Grauis quando absque graui difficultate, & labore sustentari non potest, ad quod reducitur, si cadens à suo statu cogatur mendicari, vel famulari, vel officium aliquod indecorum exercere. Communis est, quando non alias necessitates, quam communes, & frequentes patitur.

2. Si necessitas extrema parentis adstet, & filius in saeculo manens subuenire potest, non autem religionem ingrediens obligatus est religionis ingressum omittere. Et idem est à fortiori de parente comparatione filij. Secus verò si in saeculo manens subuenire non possit, vel possit religionem ingrediens. Est omnium sententia: Quia praecipuum charitatis, & pietatis in nullo alio casu strictius obligare potest, & in hoc sensu dixit Christus. Matth. 9. misericordiam volo, & non sacrificium. Dixi si in saeculo manens subuenire potest, non autem religionem ingrediens. Nam si manens in saeculo subuenire non potest, frustra ibi manet. Si verò religionem ingrediens subuenire potest, tum cessante bonotum, tum amicum auxilio, & donatione, tum alia via nequaquam obligatur à religione abstinere; quia iam religio non est impedimentum satisfaciendi supradictae naturali obligationi.

3. Difficultas est, an haec obligatio extendatur ad nepotum comparatione auis, & ad fratres inter se quatenus tales sunt? Negat Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. c. 5. n. 8. Neque in fauorem sui auctorem adducit. Mouetur quia Doctores singulariter de parente comparatione filij, & de filio comparatione parentis loquuntur, quippe qui obligantur suas actiones; cum necessitas vrget in sui adiutorium expendere. At non videtur obligati comparatione aliorum consanguineorum. Deinde quia iuris probabile est ob subueniendum proximi etiam consanguinei extremae necessitati; neminem obligari bonam quere, procurare, praecipue si studio & diligentia non mediocri quaerenda sunt, vt latius illa disp. 2. de elemosyna, punct. 2. dixi. Ergo neque obligandus est illa quaerere, procurare cum detrimento suae spiritualis salutis, quale in omittenda religione per longum tempus reperitur. Limitat autem & bene Suarez suam sententiam, vt non procedat quando breui spatio & per breuem, & facilem actionem, & occupationem subueniri proximo extreme indigenti potest. Quia eo casu charitas vrget non solum consanguineo, sed etiam cui libet extraneo auxilium praebere.

4. Ceterum video Doctores generaliter asserere ob necessitatem extremam cuiuslibet proximi religionis ingressum differendum esse, & post ingressum egrediendum, vt videre est apud Sanch. lib. 4. c. 20. n. 14. & 28. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 3. n. 34. in fine. Layman. lib. 4. Theolog. moral. tract. 5. cap. 6. num. 12. Valent. 2. 2. disp. 7. q. 1. punct. 2. vers. 2. certum D. Thom. 9. 101. art. 4. & ibi Cajet. & alios praecipue à Sanch. relatos. Ratio est, quia necessitatem extremam diuturno tempore durare impossibile apparet: alias proximus non esset in extremis seu in proximo vitae periculo. Ergo non indiget ad sui remedium longa religionis dilatione. Breuem autem omnes Doctores admittunt, & ipse Suar. Ergo stante necessitate extrema cuiuslibet proximi, cui dilatione religionis subueniri potest, ingressus differendus est. Praeterea lege charitatis, & misericordiae teneris cuiuslibet proximo in extremis constituto succurrere, si absque graui iactura rei familiaris tibi necessaria, vel absque graui alia, & notabili difficultate id praestare potes; sed quoties dilatione religionis tantum necessitati extremae subuenitur, praestas absque tua graui iactura, & detrimento. Nam esto omittas eo tempore religionis statum, illius fructus compensas necessitatem extremam successu tantae charitatis exercitio. Ergo necessario ingressus religionis differendus est. Fateor tamen, si ad succurrendum proximi necessitati extremae, opus tibi esset non solum religionis ingressum differre, sed mendicare, vel officium aliquod exercere, quo à tuo statu caderes, non obligari, in quo Suar. assentior.